

Ki váltson lépést?

Ha nincs gép, az a baj, ha megjelenik egy korszerű gép, olykor az is gondot okoz — mondja Harsányi Gábor autódarús. — Rá kellene végre ébrednünk, hogy a drága gépek csak akkor jelentenek hasznot, ha dolgoznak, és nem állnak. — Okos logikával, verespéteresen magyarázza, hogy „rá kell szoknunk a gépekre, s úgy kell gondolkodnunk”. Az építőiparban dolgozik gyerekkora óta, alanya és tanúja az iparág fejlődésének, úgy mondja, hogy gépkorszak köszöntött rájuk, de ők még a régi nóta szerint menetelnek, legalábbis nem lép mindenki egyszerre, s hiba lenne, ha a modern gépeknél tevékenykedő emberekre szólnának: váltsanak lépést, igazodjanak hozzánk, vagyis a régi technológiához. Mi váltotta ki Harsányi Gáborból ezt a kifakadást? Az alábbi esettel magyarázható: vásárolt a DELÉP egy igen korszerű autódarut, amellyel most váltakozó sikerrel dolgozik Mészáros Mihály kollégájával együtt.

1.

A KATO (NK-300) japán gyártmányú autódarut hat hónappal ezelőtt vásárolta az építőipari vállalat 9 millió forintért. A daruról mondja Kárpáti Lajos technikus: — Harminc tonna teherbírású, hidraulikus, teleszkópgémes megoldású. Egyaránt alkalmas ipari épületek szerkezeti elemeinek és technológiai berendezéseinek szerelésére, vagy nagy súlyú előre gyártott elemek elhelyezésére. Négy tagból álló teleszkópos gémmel, segédgémmel felszerelve 45 méter magasságra emel. Olyan helyekre is beenyúlhat teherrel együtt, ahova másfajta daru képtelen. Ez az autódarú kitűnően alkalmas házigyári lakások szerelésénél, ötszintes épületeknél.

A daru kapacitása még nincs kihasználva. A szakember azt is megjegyzi, hogy az autódarunak szállard utat kell építeni, mert az önsúlya 32 tonna. Ha nincs kihasználva a gép, talán arra is gondolhatnánk, hogy nem volt rá szükség a vállalatnál. De ez nem így van, nagyon is kellenek az ilyen autódarúk, legfeljebb bérmunkát is végezhetnek vele más vállalatoknak. Erre már van példa, a békéscsabai téglaiiparnak dolgoztak, s felajánlották segítségüket a szegedi Tisza-híd építkezéseire is. Persze nagy távolságokra eljárni ezzel az autódarúval nemigen érdemes, hiszen önsúlya miatt kilométerenként 55 forint úthasználati díjat kell érte fizetni. S ha így dolgoztatnak vele, akkor drága lesz egy panel odóbbtétel, s kétszer is megdondolják, hogy a legkorszerűbb autódarúval emeltessék-e a helyére a terhet, vagy valami régebbi szerkezettel.

A két autódarús úgy beszél a KATO-típusú gépről, mint legkedvesebb barátjukról. Különbözik mindkét férfi végigjárta az építőipari gépek és berendezések „szamárlétráját”. Mészáros Mihály elmondta, hogy földművescsaládból származik, de már tizenhat éves korában megismerkedett a gépekkel, amikor a Csepel Motorkerékpár Gyárba került traktorvezetőnek, majd targoncavezetőnek. Csépa községben nevelkedett, majd ott nősült, s nem akart messzire kerülni szülőhelyétől, Szegedre jött dolgozni. Háromtonnás ZIL-darúval kezdte, Tátrával folytatta. Hasonló utat járt be Harsá-

ny Gábor is. Debrecenből került a vízügyi építőipar szegedi csoportjához, s onnan a DELÉP-hez. Dicsérik a Poclair markolót, amely 23 művelet elvégzésére alkalmas, s a legújabbat, a KATO autódarut. „Mi a különbség? Ezek a gépek úgy hasonlíthatók a régiekhez, mint a Mercedes kocsi a fuvaroslóhoz.” Természetesen ez a hasonlat sántít egy kicsit, mint a trabantos tréfák, de a különbség nyilvánvaló.

Sőt, éppen a különbségre kellene a hangsúlyt helyezni, mert azokból több következtetés és eredmény is levonható. Az egyik darús megemlítette, hogy ezzel a géppel nem lehet megszegni az előírásokat, tehát a balesetveszély minimális. A daru gémjébe egy minikomputert helyeztek el, mely csak az előírásoknak megfelelő súlyt és emelési irányt „engedélyez”. Ha a maximális pontokhoz közelítenek, akkor fény- és hangjelet ad a kezelőnek. Amennyiben a kezelő ezt a figyelmeztetést semmibe venné és tovább erőltetné az emelést, akkor a daru automatikusan leáll.

Persze ki lehetne kapcsolni a komputert, mint ahogyan az ország egy másik vállalatánál cselekedték, de annak — a megtörtént baleset miatt — másfél évi börtön lett az ára. Az újabb gépek általában korszerűek, sokat tudnak, kényesek is. A természetben betöltött szerepük jelentős, de a korszerű gép mellé korszerű ember állhat, a példánál maradva, a KATO autódarut sem bízhatták bárkire. Kimondhatjuk kegyesen, az egyre modernizálódó berendezésekhez nem, hogy a nyolc általános kevés, de olykor a szakmunkás-bizonyítvány is, legalább technikusai képzettségre van szükség. Ilyen módon a gépi korszerűsítés feltételezi a magasabb képzettségű munkást is, és fordítva.

2.

A korszerű gépek igényesre ösztönzik kezelőiket. Ha nem kezelnek hozzáértően kényes és automatizált berendezéseket, akkor maguk látnák kárát. Mészáros Mihály mondta: „Ez a daru igen finom szerkezet, nagyon pontos és szépen dolgozik. A mi kényelmünk is számszázalékos a fülkében, légkondicionált berendezése elviselhető.

A két autódarús úgy beszél a KATO-típusú gépről, mint legkedvesebb barátjukról. Különbözik mindkét férfi végigjárta az építőipari gépek és berendezések „szamárlétráját”. Mészáros Mihály elmondta, hogy földművescsaládból származik, de már tizenhat éves korában megismerkedett a gépekkel, amikor a Csepel Motorkerékpár Gyárba került traktorvezetőnek, majd targoncavezetőnek. Csépa községben nevelkedett, majd ott nősült, s nem akart messzire kerülni szülőhelyétől, Szegedre jött dolgozni. Háromtonnás ZIL-darúval kezdte, Tátrával folytatta. Hasonló utat járt be Harsá-

Eddig már összeültek Sze-

vé teszi a forró nyarat vagy a zimankós telet munka közben. A daru külső megjelenése is újdonság gépparkunk között. Ha az utcán megyünk vele, megállnak az emberek és nézik. A tetszetős forma visszahat a kezelőkre, szeretnénk őket is oly pedánsnak lenni, mint az a gép, amelylyel dolgoznak. További háttérként is felfogható, hogy az ilyen gépek kezelői másképpen nézik az egész munkaanyagot, mint korábban. Lám, ennek az autódarúnak a két mestere már elégedetlenkedik a meglévő munkamenettel, a tapasztalt szervezővel.

Mit lehet látni a gép fülkéjéből? Harsányi Gábor szerint sok mindent. „Mi első sorban a gép oldaláról nézzük a dolgokat, s jobban látjuk a gondokat is, mint az építkezés vezetője. Egy ilyen gép adatait, mármint a munkában töltött tevékenységének adatait vizsgálva sok minden kiderül, ami a szervezésben ma még gyengeség. Nekünk ugyan kiutalják az állásidő után járó fizetést is, de kinek jó az? Nekünk nem jó, mert kevesebb a teljesítményben elszámolt összeg. De aligha lehet jó a vállalatnak, ha egy kilencmillió forint értékű berendezés nem dolgozik, s így tovább a népgazdaság is károsodik.” A darukezelő szavainál pontosabban a közgazdaságtan tanára sem mondhatta volna el az előbbieket. S még jobban mérlegelődnek a gép kezelői, ha kiderül, hogy azt a panelt, amit az épület bal oldalánál kellett volna lerakni, a jobb oldalra parancsolták az építkezés irányítói. Talán ezért volt igaz Harsányi Gábornak, amikor hiányolta a „gépekkel való együttgondolkodást”.

3.

Aligha kell szaporítani a példák számát — az építőiparban most megjelenet néhány új gép jó alkalmat adott a mondandóhoz — könnyű belátni, hogy sok még a tennivaló, s valóban hozzá kell szoknunk a korszerűbb technikához, ha azt akarjuk, hogy előrehaladásunk útjára ne lanyhuljon. Ne az új, a korszerű, s a magas termelékenységű, a munkások kvalitását is növelő berendezések lépését igazítsuk a megszokotthoz, hanem a régi váltson lépést, és igazodjon az előrevívőhöz.

Gazdag István

Értelmiségiek az egészségügyről

Ki nevezheti magát értelmiséginek? Nem feltétlenül az, akinek diplomája van. Az értelmiség léte legénységesebb ismérve az értelem, a gondolkodás, az értelmetlenségbe való bele nem nyugvás. Erre a cselekvő-jobbító szándékra számított a népfront városi bizottsága is, amikor megalakította az értelmiségiek klubját. Céljuk az volt, hogy tagjainak szellemi energiáját latba vessék a város érdekében.

Eddig már összeültek Sze-

ged és művelészei, a város irói és gyümölcsöző beszélgetést folytattak a hazafiságra nevelés lehetőségeiről, módjairól a pedagógusok. Legutóbb Feszültségek az egészségügyben címmel rendeztek ankétot, Levendél László Valóságban megjelent cikke nyomán. Dr. Kulka Frigyes professzor és dr. Dudás Béla városi főorvos polemizált az irás egyes megállapításaival, majd gyakorló kórházi, klinikai orvosok, orvostanhallgatók elmondták véleményüket egyebek között az egészségügy demokratizmusáról, az ideális orvostípusról, értékelték az egyetem gyógyításra felkészítő oktató-nevelő tevékenységét. Szó esett arról is, hogy a rendelőintézet szívesen foglalkoztatna végzős hallgatókat különböző szakrendeléseken. Az egyetem képviselői sem zárkoztak el ettől, sőt a medikusok díjazása sem lenne kilitás-

talán.

Kitüntetés

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Hamburger László nagykövetnek, a Külügyminisztérium fősztályvezetőjének eredményes diplomáciai tevékenysége elismeréséül a Szocialista Magyarországiért Erdemrend kitüntetést adományozta.

A kitüntetést az Elnöki Tanács nevében Pujá Frigyes külügyminiszter adta át. (MTI)

Magyar-angol közlekedési tárgyalások

Peter E. Lazarus brit közlekedési miniszterhelyettes május 3. és 6. között hivatalos látogatást tett Budapesten. Tárgyalásokat folytatott Földvári László közlekedés-és postaügyi miniszterhelyetessel, Giltner Andorral, a Fővárosi Tanács elnökhelyettesével és Sücs Zoltánnal, a MÁV vezérigazgatójával a kétoldalú közlekedési kapcsolatok helyzetéről, a szállítási, az utépitési és -fenntartási műszaki-tudományos együttműködéséről. Megtekintett több közlekedési létesítményt, többek között a budapesti metrót és a Déli pályaudvart. A brit miniszterhelyettes fogadta Pullai Árpád közlekedés-és postaügyi miniszter.

Peter E. Lazarus szombaton elutazott hazánkba. (MTI)

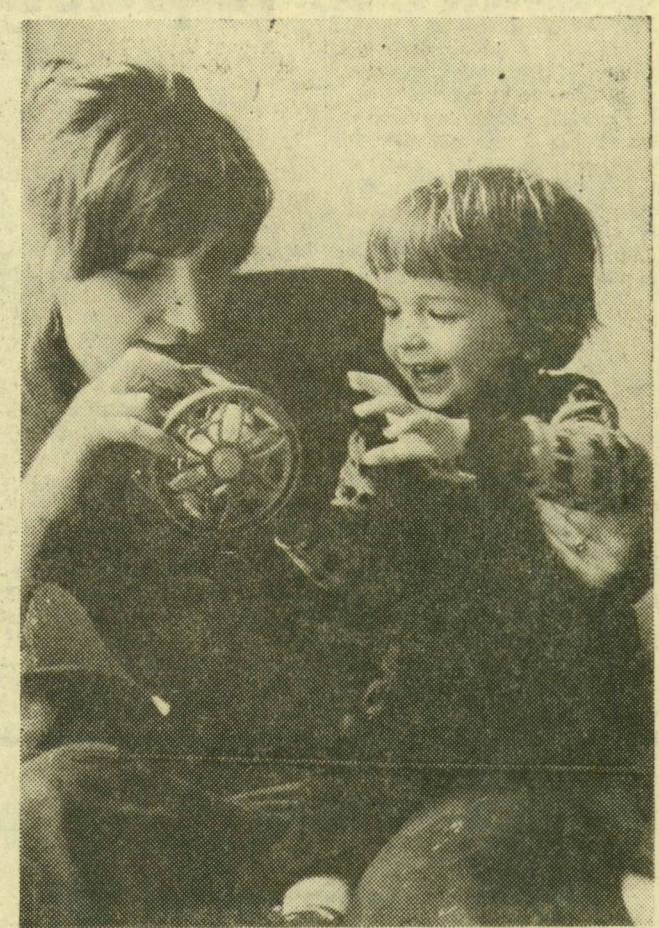
Országos jelentőségű Szakmunkástanulók vetélkedője

Májusban, mint hagyományosan, az idén is több országos jelentőségű kulturális megemlékezésre — különféle bemutatókra, politikai vetélkedőkre — kerül sor a szakmunkástanulók körében. Az eseménysorozatot elzuttal a „Zúgjon dalunk” című énekkari bemutató nyitotta meg tegnap, szombaton a fővárosi művelődési házban. Összesen csaknem 600 fiatal állt dobogóra, az éneklő fiatalok hét fővárosi intézetből, továbbá Balassagyarmatról, Egerből, Ceglédreől, Dunaujvárosból, Salgótarjánból, Székesfehérvárról és Tatról érkeztek erre az első területi bemutatóra.

A klub nemcsak az azonos hivatásúak fóruma — s amint a példa mutatja: nem minden gyakorlati haszon nélkül, hanem arra is lehetőséget kínál, hogy különböző szakmák képviselői hozzák közös nevezőre véleményüket egy-egy kérdésben. Nem zárt közösség ez a klub, aajtaja nyitva áll a munkáskollektívák előtt is. Nyolc üzem képviselői és nyugdíjasok is megismerkedtek ezúttal az egészségügy belső gondoljaival, de az orvosok is meghallgatták a „kivülről” véleményét. Az értelmiség klub arra nem vállalkozhatott, hogy röpké két óra alatt föloldja az egészségügy feszültségeit. Az ilyen eszmecsere azonban minden bizonnyal eltörlőnek jó néhány olyan szépséghibát, amely pénz nélkül is kozmetikázható a gyógyító-megelőző munka jelenlegi arculatán.

Ch. A.

Köszöntjük az édesanyákat

Igaz szeretettel, őszinte tisztelettel köszöntjük az édesanyákat a gyönyörű, orgonavirágot bontó tavaszi vasárnapon.

Köszöntjük az édesanyákat, akik a gyárak, üzemek munkapadjai mellett, hivatalok íróasztalainál, termelőszövetkezetek földjén, iskolákban dolgoznak azért, hogy gyermeküknek — szocialista társadalmunk majdani továbbépítőinek — szebb, gondtalan életet teremtsenek.

Az édesanyákat köszöntjük, akik energiát, erőt, fáradságot nem kímélve fáradoznak azon, hogy fiaikból, lányaikból igaz, értékes, becsületes embereket neveljenek a szocializmust építő Magyarországnak. Áldozatos munkájukat megköszönve, kérjük őket, hogy továbbra is segítsenek, támogassanak bennünket a közös nevelőmunkában, melynek alapja a család, s nélkülözhetetlen alakitó, formáló ereje az édesanya.

Kívánjuk, nagyszerű élethivatásukban találják meg az örömet, hogy büszké lehessenek gyermekeikre; kívánjuk, hogy kapjanak méltó viszonzást szeretetükért, gondoskodásukért.

A ma reggel átnyíló virágcsokrokban ott van a mi virágunk is. A köszönet és a tisztelet virága. Kívánunk valamennyiüknek nagyon sok boldogságot, örömet és jó egészséget.

A K'V Sz Csongrád megyei Bizottsága, a Magyar Úttörők Szövetsége Csongrád megyei elnöksége

Ez az első anyák napja, hogy nem mondhatom az édesanyámnak: Köszönök mindent! „Nem mondhatom el senkinek, elmondom hát mindenkinek”, amik bennem fölörölkönnak. Az élet legnagyobb öröme és legnagyobb csalódása az anyaság. Az önmagunkat gazdagító, világot gyarapító évmilliósi csoda. Anyák napján, ez egyszer az évben, biztosan nem marad el a köszönő szó, a fiú csók, a virágcsokor. Annak sem, aki át tudja adni, akit még magához ölehetnek a feltörekvő karok, azoknak sem, akiknek szavára már csak a múltból csenghet vissza az anyai szó.

Létünk folytonosságainak letéteményesei ők. Testükből szakítottak ki bennünket, hogy megőrizzük a világ legcsodálatosabb teremtményét, az emberi nemet. „Kit anya szült, az mind családik végül” — mondja a költő. De kit anya szült, az érezheti csak az élet csodálatát, örömet. Hányzor feledjük, hányszor áruljuk el, hazudtoljuk meg gyermeki kötelezettségünket. S csak akkor mérjük föl anyánkhoz láncoló önmagunkat, amikor már késő. Akkor látjuk, „milyen óriás Ő”.

Az anyák napja nem véletlenül május első vasárnapja. Ilyenkor már a lombhulló fák virágok milliárdjaival ékeskednek, ilyenkor már a születés vázslatára csodálkozunk, ilyenkor a természet újjászületése a természetesség, az anyai hivatást, az élet megújulását és folytonosságát juttatja eszünkbe. S ez a nap minden anyának, így minden gyermeknek ünnep, pillanatnyi megállás a száguldó napok forgatagában. Ezen a napon a gyerekek mellett társadalmunk is köszönti életünk hordozóit. De köszöntés mellett ez az ország, a szocialista társadalom tettekkel bizonyította, hogy megbecsüli az anyákat, számít munkájukra, igyekszik megkönnyíteni mindennapjaikat. Azt hiszem, felesleges sorakoztatni a példákat a kismamákat védő intézkedésektől az elsősorban anyák munkáját könnyítő szociális törvényeken át a gyermekgondozási segélyig, a szülőtartási kötelezettségig.

A holnapi nemzedék nevelése állami feladat, melynek alappillére a család, s benne az édesanya személye. Nélkülük, áldozatos, erőt, fáradságot nem kímélő munkájuk, gyakran erőn felül vállalt tevékenységük nélkül nem lehetnének biztosak abban, hogy a holnap társadalmának kormányrúdjá becsületes, felkészült emberek kezében lesz.

Édesanyákat, nagymamákat, kismamákat köszöntünk, így hát ünnep ez a mai minden embernek, gyerekeknek, felnőtteknek egyaránt. Annak is, aki csókkal köszönt, virágcsokorral csönget, annak is, akinek díszításviratot kézbesít a postás, s annak is, aki csokrát temetőkeresztre akasztja.

Életünk „termő ékes ágát” köszöntjük ma. Az édesanyákat, akiket nem lehet általánosságban köszönteni, hiszen az anyagyermek kapcsolat az élet legszemélyesebb, pótolhatatlan öröme és multhatatlan csodája — a lehető legzárban, a legnagyobb!

Tandji Lajos

Tisza-kutatás

A Tisza-kutató bizottság szombaton befejezte Szegeden IX. konferenciáját. A kétnapos tanácskozáson a természetföldrajzi, a hidro-

ornitológiai munkacsoport tagjai 28 előadással ismertették kutatásaik eddigi eredményeit és beszámoltak az idei feladatokról.